

Besluit van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ridderkerk houdende regels omtrent het kwijtschelden van publieke schulden om zo te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen (Besluit om te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen Ridderkerk 2021)

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Ridderkerk;

Gelet op; artikel 160 Gemeentewet; artikel 4:81 lid 1 jo artikel 10:16 Algemene wet bestuursrecht, artikel 26a Invorderingswet 1990 jo artikel 231 Gemeentewet; algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir); de nog te formaliseren Verzamelwet hersteloperatie toeslagen;

overwegende dat:

- gebleken is dat een groot aantal inwoners door de hardheid van het stelsel van de kinderopvangtoeslag onevenredig is benadeeld waardoor zij in ernstige problemen zijn gebracht en velen nog verkeren;
- het college zich inzet om een bijdrage te leveren en recht te doen aan de gedupeerde ouders om te komen tot herstel van vertrouwen in de overheid;
- deze gedupeerde ouders een zoveel mogelijke schuldenvrije toekomst verdienen;
- het zo snel als mogelijk kwijtschelden van de publieke schulden een essentieel onderdeel is van het herstellen van het collectief onrecht dat deze inwoners door de overheid is aangedaan;
- de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen de grondslag zal bieden om gemeentelijke vorderingen op gedupeerde ouders en diens toeslagpartner kwijt te schelden;
- de beoogde Verzamelwet hersteloperatie toeslagen inwerking zal treden op 1 januari 2022 met vermoedelijk terugwerkende kracht tot 1 juli 2021;
- het college het wenselijk acht om, vooruitlopend op de inwerkingtreding per 1 januari 2022, te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen;
- de gemeente zelf geen personeel in dienst heeft omdat alle ambtenaren van de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk vanaf 2014 zijn ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie;
- de BAR-organisatie op grond van artikel 4 Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie bij mandaat belast is met de uitvoering van de (wettelijke) taken van de deelnemende gemeenten;

besluit: vast te stellen het **Besluit om te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen Ridderkerk 2021**

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Alle begrippen die in deze beleidsregels worden gebruikt en die niet nader worden omschreven, hebben dezelfde betekenis als omschreven in de Algemene wet bestuursrecht (Awb) dan wel overige formele wetgeving zoals de Invorderingswet 1990, Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Ook sluit het aan bij de terminologie die wordt gebruikt binnen de hersteloperatie vanuit het Rijk.
2. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
 - College: college van burgemeester en wethouders van gemeente Ridderkerk;
 - Inwoner: alle inwoners van gemeente Ridderkerk.
 - Mogelijke gedupeerde ouder/zelfmelder/aangemelde ouder/aangemelde inwoner: een persoon die zich gedupeerd voelt en zich gemeld heeft bij de Belastingdienst. De Belastingdienst bepaalt of deze persoon aangemerkt wordt als gedupeerde ouder.
 - Gedupeerde ouder: een door de Belastingdienst als zodanig aangemerkte ouder en toeslagpartner. Deze ouder is de ontvanger van kinderopvangtoeslag (geweest), voor de kinderen (uit het gezin). Kinderopvangtoeslag wordt aangevraagd door en toegekend aan één van de twee ouders.
 - Toeslagpartner: de partner van de gedupeerde die door de Belastingdienst als partner is aangemerkt. Het begrip partner is gedefinieerd in de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). De partner wordt bepaald aan hand van het moment van uitbetalen van het forfaitaire bedrag van 30.000 euro (Catshuisregeling).

Artikel 2 Verlenen kwijtschelding

1. Het college besluit de gemeentelijke publiekrechtelijke vorderingen van ouders die gedupeerd zijn door de problemen rondom de kinderopvangtoeslag, en daardoor recht hebben op het forfaitaire bedrag van € 30.000,-, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen, kwijt te schelden.
2. Het college verleent de kwijtschelding ambtshalve als het gaat om de gemeentelijke publiekrechtelijke vorderingen genoemd in het beoogde artikel 3.3. van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen zoals ontstaan ten gevolg van de uitvoering van de Participatiewet, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijke arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), wet inburgering en Wmo. Ook vanuit Jeugdwet kan een vordering ontstaan die voor kwijtschelding in aanmerking komt.
3. De openstaande gemeentelijke publiekrechtelijke vorderingen die op 31 december 2020 niet waren voldaan (en betrekking hadden op die periode) worden kwijtgescholden. Vorderingen die zijn geformaliseerd op een latere datum dan 31 december 2020, maar materieel wel zien op deze periode, worden kwijtgescholden. Schulden die zijn ontstaan na 1 januari 2021 worden niet kwijtgescholden.
4. Vorderingen ontstaan binnen het sociale zekerheidsdomein komen niet in aanmerking voor kwijtschelding als de vordering is opgelegd als gevolg van ernstig misbruik, fraude, grove schuld of opzet. Dit betreft onder andere vorderingen in kader van het schenden van de inlichtingenplicht, het benadelingsbedrag, onterecht verkregen uitkeringen en opgelegde bestuurlijke boetes. Ook vorderingen die zijn ontstaan vanuit de positie van de ouder of de toeslagpartner als werkgever komen niet in aanmerking voor kwijtschelding.
5. Vorderingen ontstaan binnen het sociale zekerheidsdomein met een zuiver zakelijk karakter worden niet kwijtgescholden. Vorderingen die zijn ontstaan vanuit de positie van de ouder of de toeslagpartner als werkgever komen niet in aanmerking voor kwijtschelding. Ook leningen die als bijstand zijn verleend ter voorziening in bedrijfskapitaal op grond van Bbz of Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers hebben een zakelijk karakter.
6. Het college keurt goed dat de medewerker van de BAR-organisatie belast met de invordering van gemeentelijke belastingen de kwijtschelding ambtshalve verleent als het gaat om vorderingen genoemd in het beoogde artikel 1.2 van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen.
7. De medewerker van de BAR-organisatie belast met de invordering van gemeentelijke belastingen verleent kwijtschelding van een belastingaanslag aan een gedupeerde ouder bij een voor bezwaar vatbare beschikking waarop Hoofdstuk V van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing is.

Artikel 3 Hardheidsclausule

Indien het college echter van oordeel is dat na toepassing van dit kader bij een gedupeerde alsnog problematische schulden bestaan, waarmee het maken van een nieuwe start in dit individuele geval niet mogelijk blijkt, kan van deze kaders worden afgeweken als toepassing daarvan, gelet op het belang dat dit artikel beoogt te beschermen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 4 Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking en werkt terug tot 1 juli 2021 en is van kracht tot het moment dat de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in werking treedt.

Artikel 5 Citeertitel

Dit besluit wordt aangehaald als: 'Besluit om te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen Ridderkerk 2021'.

*Aldus vastgesteld in de vergadering van het college van burgemeester en wethouders van 6 juli 2021.
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,*

*de secretaris
dhr. H.W.J. Klauke*

*de burgemeester,
mw. A. Attema*

Algemene toelichting op het Besluit om te anticiperen op de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen Ridderkerk 2021

Het kabinet streeft er naar de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in september 2021 bij de Tweede Kamer in te dienen. Dit betekent dat de wettelijke grondslag op 1 juli 2021 nog niet gerealiseerd zal zijn. Gezien het spoedeisend belang dat met kwijtschelding gemoeid is, kan niet gewacht worden tot het wetsvoorstel formeel is bekrachtigd. Het kwijtschelden van de publieke schulden biedt gedupeerde ouders rust, zekerheid en zicht op een nieuwe schuldenvrije start. Om die reden is het wenselijk dat gemeenten kunnen anticiperen op de grondslag voor kwijtschelding die met dit wetsvoorstel wordt beoogd. Het wetsvoorstel voorziet in het met terugwerkende kracht codificeren van beleid in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag. Om die reden heeft de gemeente Ridderkerk besloten voor de mogelijkheid om te anticiperen op de Verzamelwet.

Artikel 1 Begripsbepalingen

Begrippen die al zijn omschreven in de Algemene wet bestuursrecht of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing.

Artikel 2 Verlenen kwijtschelding Eerste

lid:

De gedupeerde ouder die aanmerking komt voor het forfaitaire bedrag van € 30.000, is aangemerkt als gedupeerde en komt om die reden ook in aanmerking voor de kwijtschelding publieke gemeentelijke vorderingen.

Tweede lid:

Gedupeerde ouders en de toeslagpartners hoeven – anders dan bij de reguliere kwijtschelding – geen verzoek te doen om in aanmerking te komen voor kwijtschelding. Het college verleent de kwijtschelding ambtshalve.

Het kwijtschelden van de vordering is een ambtshalve besluit. Dit betekent dat er een beschikking wordt afgegeven waarbij tevens de beroep- en bezwaarclausule op basis van de Awb is opgenomen. Dit geldt – in afwijking van het reguliere proces – ook voor het verlenen van kwijtschelding voor het belastingdomein.

Bij vorderingen vanuit de Jeugdwet kan de situatie bestaan dat de ouders als wettelijk vertegenwoordigers van een (destijds) minderjarig kind aansprakelijk zijn gesteld voor de schulden die vanuit het budget van de (destijds) minderjarige is ontstaan. Ook die vorderingen komen voor kwijtschelding in aanmerking.

Derde lid:

In de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen worden de Gemeentewet en de Waterschapswet gewijzigd. Er wordt een verwijzing naar het nieuwe artikel 26a Invorderingswet 1990 opgenomen. Artikel 26a geeft de grondslag voor gemeenten en waterschappen om belastingsschulden kwijt te schelden voor deze doelgroep. Wanneer het College het besluit heeft genomen om te anticiperen op de toekomstige Verzamelwet, kan de gemeente of het samenwerkingsverband starten met het kwijtschelden van schulden. Alle belastingaanslagen die materieel betrekking hebben op de periode tot en met 31 december 2020 komen in aanmerking voor kwijtschelding. De bijkomende kosten, zoals rente of incassokosten, worden ook kwijtgescholden. Ook de zakelijke belastingaanslagen die zijn opgelegd aan een natuurlijk persoon (bijvoorbeeld aan een eenmanszaak) worden kwijtgescholden.

Vierde lid:

In artikel 3.3 van de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen wordt de grondslag opgenomen om schulden van de gedupeerde ouder en de toeslagpartner op het terrein van sociale zekerheid kwijt te schelden.

Deze artikelen vormen een bijzonder regime voor kwijtschelden en gaat als 'lex specialis' voor op hetgeen bij of krachtens de toepasselijke wetten is geregeld. Ook vanuit de sociale zekerheid komen enkel de vorderingen in aanmerking die materieel betrekking hebben op de periode tot en met 31 december 2020 en zullen ook de bijkomende kosten, zoals rente of incassokosten, worden kwijtgescholden.

Kwijtschelding wordt binnen het sociale zekerheidsdomein in beginsel niet verleend wanneer de vordering is opgelegd als het gevolg van ernstig misbruik. Dit betreft situaties waarin sprake is van schenden van de inlichtingenplicht en er bovendien sprake is van grove schuld of opzet, zoals neergelegd in het Boetebesluit socialezekerheidswetten. In de sociale zekerheid wordt over het algemeen in het kader van grove schuld een boete van 75% opgelegd en in het kader van opzet een boete van 100%.

Kwijtschelding blijft in deze gevallen achterwege ten aanzien van de bestuurlijke boete, alsmede het bedrag aan onterecht verkregen uitkering als gevolg van de overtreding van de inlichtingenplicht, het benadelingsbedrag.

Het college kan zich in uitzonderlijke gevallen beroepen op de hardheidsclausule die in de Verzamelwet zal worden opgenomen. Wanneer het college van mening is dat het niet kwijtschelden onredelijk of onbillijk is, kan het college toch overgaan tot kwijtschelding. Dit moet wel expliciet per geval worden overwogen.

Zesde lid

Ambtshalve kwijtschelding belastingschuld

Het college of de invorderingsambtenaar scheldt een kwalificerende schuld ambtshalve kwijt. Er hoeft geen verzoek voor te worden ingediend. Kwijtschelding is daarnaast een gebonden bevoegdheid waarbij op grond van door de Belastingdienst/Toeslagen verstrekte gegevens ambtshalve wordt kwijtgescholden. Dat wil zeggen: indien de Belastingdienst/Toeslagen aan het college of de invorderingsambtenaar meldt dat een persoon gedupeerd is, diens toeslagpartner is, het college dan wel de invorderingsambtenaar beziet welke vorderingen onder de kwijtscheldingsregeling vallen en – behoudens gevallen van fraude en misbruik - zonder nadere inhoudelijke afweging of toetsing deze schulden kwijtscheldt.

Ook de zakelijke belastingaanslagen die zijn opgelegd aan een natuurlijk persoon (bijvoorbeeld aan een eenmanszaak) worden kwijtgescholden

Het kan voorkomen dat een schuld die op 31 december 2020 bestond in de periode daarna is verminderd door aflossing of verrekening. In die gevallen restitueert de invorderingsambtenaar, het bedrag waarmee de schuld is verminderd. Het is ook mogelijk dat de schuld om andere redenen is verminderd, bijvoorbeeld door de invorderingsambtenaar op grond van een bevoegdheid in de materiewet. In dat geval is er geen sprake van aflossing of verrekening en restitueert het college, dan wel de invorderingsambtenaar niet.

Geen Kwijtschelding bij ernstig misbruik

Onder bepaalde omstandigheden wordt het niet wenselijk geacht om kwijtschelding te verlenen. Het gaat hierbij om schulden die het gevolg zijn van ernstig misbruik. Hiervan is bijvoorbeeld sprake wanneer het ontstaan of onbetaald blijven van de openstaande belastingschuld aantoonbaar te wijten is aan het opzettelijk handelen of nalaten van de ouder of de partner en in verband hiermee een vergrijpboete is opgelegd van 50% of meer van het wettelijk maximum, of had kunnen worden opgelegd, maar de financiële omstandigheden van de belastingplichtige tot een matiging van de vergrijpboete noopten. Een ander voorbeeld waarin kwijtschelding van belastingschuld evenmin plaats zal vinden is wanneer naar aanleiding van het ontstaan of onbetaald blijven hiervan vervolging is ingesteld op grond van het fiscale strafrecht. Er zijn nog meer voorbeelden denkbaar. De genoemde voorbeelden geven een sterke aanwijzing om geen kwijtschelding te verlenen maar zijn geen vereiste. Hierdoor wordt er ruimte gelaten om in het beleid ook andere gevallen op te nemen waarbij schulden, die het gevolg zijn van ernstig misbruik, niet kwijt te schelden.

Zevende lid

Wanneer een ouder of de partner zich niet kan verenigen met de beslissing van de invorderingsambtenaar dan kan er naar aanleiding van de beschikking bezwaar worden ingesteld. Dit kan zowel tegen het verlenen als het niet verlenen van kwijtschelding. Wanneer de ouder of partner zich niet kan verenigen met de uitspraak op het bezwaar dan kan er respectievelijk beroep, hoger beroep en beroep in cassatie worden ingesteld. Op het bezwaar, beroep, hoger beroep en beroep in cassatie is hoofdstuk V van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing.

Artikel 3 Hardheidsclausule

Het college kan zich in uitzonderlijke gevallen beroepen op de hardheidsclausule die in de Verzamelwet zal worden opgenomen. Wanneer het college van mening is dat het niet kwijtschelden onredelijk of onbillijk is, kan het college toch overgaan tot kwijtschelding. Dit moet wel expliciet per geval worden overwogen.

Artikel 4 Inwerkingtreding

In dit artikel is bepaald per wanneer dit besluit in werking treedt. Dit besluit treedt in werking met ingang van de eerste dag na die van de bekendmaking. Het besluit heeft zijn werking totdat de Verzamelwet hersteloperatie toeslagen in werking treedt. Vanaf dat moment is de grondslag voor kwijtschelding vastgelegd in wetgeving. De beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2022.

Artikel 5 Citeertitel

In dit artikel is de citeertitel van deze beleidsregel neergelegd.